

## Червената стена - 2

Написано от ivailo

Четвъртък, 23 Февруари 2012 03:57

---

Новата позиция беше удобна, затова можахме да се закрепим за по-дълго време. Местността не беше дотолкова скалиста, затова благоприятстваше изкопаването на землянки. Освен Червената стена, имаше и други две височини, към които бяха отправени очите на нашите водачи. Едната от тях беше "Куполата", а другата "Кота 1248". Най-старателно се изследваха тези местности и дойдоха до заключението, че всичките трябваше да бъдат в наши ръце. Противникът тогава щеше да има по-ниска и неудобна позиция. Тук нашите чертаеха известни планове, а противната страна правеше същото. И тя искаше да заеме, доколкото е възможно, повече високи местности. Едната и другата страна се ежеха и готвеха за кървава борба. Веднага длед пристигането, започнахме да копаем землянки. Непрестанно работехме, особено нощно време, за съграждането на по-твърда позиция. Носехме камъни и дървета и построявахме нашите къщички. Неприятелят от време на време пращаше по някоя граната. Той искаше, може би, да ни напомни, че скоро ще хвърли в пламък цялата земя. Ние не слушахме тази закана и денонощно се укрепявахме на Червената стена. Но голяма част от нашите войскови сили беше насочена вече към Куполата. В момента, когато бяхме заели известна част от нея, започна силен артилерийски огън. Зареваха от четиредесет километра, може би и от повече, дългобойни железни гърла. Те изхвърляха смъртоносен жупел в Куполата. Там се сипаха безброй гранати. Всички войници, които бяха преминали на тази страна, бидоха изхвърлени във въздуха от огнената лава. Когато на Куполата нямаше жива душа, противникът започна да обстрелва постепенно и Червената стена. Слабите блиндажи не можах да устоят на ударите. Много от тях бяха сринати и войниците затрупани. Излязохме на открито за по-безопасно. Обстрелването вървеше като някоя стихийна вълна и постепенно завладяваше местностите. Пред нас нищо друго не се виждаше, освен пушек и огнен пламък. Ушите ни заглъхнаха, та не чувахме бумтенето на оръдията. Само гранатите фучаха и подпалваха земята. По едно време Ваньо ме побутна за лакътя. "Ние све останали само двама", каза той. Наистина на пет крачки не можеше да се види какво става. Залегнахме в една яма изкопана от снаряди. Струваше ни се, че това не е на яве, а някакъв дълбок сън ни беше овладял. Още малко остана ямата да бъде заличена от хвърчащата земна пръст и камъни. Напуснахме я и започнахме да прибягваме. Точно на пътя ни падна един снаряд, който изригна след това със силен шум. Върнахме се на старото място. Когато около нас позатихна, опитахме се отново да побегнем. Силният огън беше далеч пред нас. Той достигна даже до селата Търново и Магарево. После съвсем затихна, за да се изсипе нов барабанен огън по Червената стена. Стъмни се. Небето беше тъмно, мрачно. Само на север в далечината потрепкваше светлината на една ярка звезда. Някакви черни облаци се носеха и от време на време попръскваше по малко дъждец. Тих топъл вятър подухваше откъм противника и носеше задушлива барутна миризма. Звздицата трепкаше... трепкаше и най-сетне се скри. Земята беше пуста и мрачна... земята беше ад. Започна да вали силен дъжд и не престана до сутринта. Заели бяхме селата Търново и Магарево. Но и тук гранатите почнаха да прехвърчат. Първо паднаха няколко върху къщата, където нашите другари приготвяха ядене. След това забумтя огненият вулкан. Местните жители бяха избягали. Една стара жена тичаше из улиците с разрошени бели коси и викаше колкото сила имаше: "Децата ми... децата ми... - о Боже!... децата ми...". Тя се въртеше обезумяла насам натам и разкъсваше ризата си с болезнен плач. Слабите ѝ кокалести крака се преплитаха и тя ту падаше, ту ставаше; цяла изцапана с кал и вода. Едно парче от шрапнела я удари в главата и тя полетя мъртва на

земята, като се помири със своята съдба. В това време профуча граната и падайки откъсна едната ръка на бедната жена и влезе на дълбоко и след това изригна с голяма сила и разкъса мъртвото тяло.

Червената стена биде разорана, а Куполата заета от противника. Най-сетне, когато фронтът поутихна, Ваньо четеше писмо от Марийка: "...Тук е тъмно и тихо като в гроб. Само чувам как сърцето ми силно тупти и усещам как кръвта се излива в моите жили. Живея със спомените на нашето минало. Масичката, со която ние често седяхме, стои непокътната до стената. Снимката, която ми изпрати, е увеличена и поставена в голяма красива рамка и виси денонощно над моето легло. Потърсих цветенца от градината, за да направя малко букетче и да ти го изпратя. Ала всичко е преклонило глава пред прага на снежната зима. Цветата са пожълтели и увехнали. Аз винаги очаквам с разперени ръце и копнееща душана любовта царството на мира. Тогава ти ще бъдеш пак при мене... ти за мене си един малък свят, чрез когото обикнах света. М." Когато зимата премина в ред кървави борби и приближаваше пролетта, тогава ореднелите наши редици бидоха попълнени от нова помощ. Между нас беше и оздравелия Герго Петров, понапълнял и оставил малки черни мустачки. Ние се укрепихме здраво на Червената стена. Галериите бяха направени от здрав бетон размесен с желязо. "Куполата трябва да бъде заета на всяка цена", каза полковият командир и сам той предвождаше последното наше усилие да заемем тази добра позиция на противника. Пролетното слънце едва що се бе скрило зад планинските върхове, ние потеглихме към окопите на неприятеля. Силен картечен огън се изпречи отпреди ни, та не можахме да достигнем дори телените мрежи. "Напред, войници!" викаше полковият командир и сам той падна пронизан от няколко куршуми. Невъзможно беше да се премине през огнената стена на противника. Ваньо се приближи до мене и каза: "Герго падна!". Нищо не разбрах в оня момент. След като бяхме разбити и се върнахме на Червената стена, аз се опомних. Сега ясно звучаха думите на Ваня "Герго падна!". През нощта беше тъмно като в рог, както се казва. Ние двамата сутринта рано се приближихме до телените мрежи. Намерихме мъртвия Герго. Два куршума бяха пронизали челото му, а други няколко - гърдите му. Той държеше здраво пушката с щика. Занесохме го при нашите окопи. Когато слънцето милваше със своите лъчи нещастната осакатена от гранатите чамова горичка, стояхме прави пред гроба с останките на нашия незабравим другар и със сълзи на очи шепнехме: "Ти си една звезда, която напусна света. Ти си жертва пред великото отрезвление на човека... Вечен мир на праха ти, незабравими друже!".

В момента когато отчаяно си казвахме: "Войната никога не ще свърши", се разнесе слух, че нашата армия от към източния фронт бе напуснала позицията и ние оставахме в плен. Така излезе, но нашият Ваньо не остана жив...

Стаматов извади от шкафа куп писма и ги постави на масата. Той стоеше като вкаменен и с просълзени очи поглеждаше: картината, пръстена на ръката и писмата. Лястовичките хвърчаха около прозореца. Там наблизко някъде имаше гнездо. Малките пиленца силно пискаха щом майка им поднисаше някое червейче. А бръмбарът изчезна.

## Червената стена - 2

Написано от ivailo

Четвъртък, 23 Февруари 2012 03:57

---

Ние разбрахме, че Стаматов има три прескъпи спомена: картината, пръстена и писмата. Той въздъхна и продължи: "Скъпи младежи! станете на крака... станете на крака и вие, драги младежи, по цялата земя, да зачетем паметта на великия герой на мира и любовта. Неговото тяло остана на Червената стена, но идеите му живеят в нашите сърца. Вие греещи слънца над нашата земя, стойте винаги на крака и бдете за изгряващото от мрака човешко съзнание за мир и свобода на света.

Н. Григоров. Червената стена (Повест). Печатница "Венера", Мездра, 1931, 56 с.

От историята на 15-ти пехотен ломски полк